

Tutkimusraportti

Museoviraston Kulttuuriympäristön suojelu-osasto/Helena Taskinen

Taustasäteilymittausten tekeminen OSL-ajoituksia varten Rapolan
Matomäen ja Hirvikallion tutkituista röykkiöistä 28.5. 2013

Kristiina Mannermaa 3.7. 2013

Tutkimuksen ajankohta ja tarkoitus

Tutkimus suoritettiin 28.5. 2013. Tarkoituksena oli selvittää röykkiöiden säteilyn taso aikaisemmissa kaivauksissa (Jouko Voionmaa 1950) löydetyistä keramiikan paloista tehtäviä luminesenssijajoituksia varten. Jotta keramiikasta pystyy mittaamaan luminesenssijajoituksen tarvitaan tieto löytöpaikan säteilytasosta. Tutkimuksesta vastasi FT Kristiina Mannermaa, mittaukset suoritti FT Kari Eskola ja dokumentoinnista ja röykkiöiden paikannuksesta vastasi FM Timo Muhonen. Tutkimukseen myönnettiin lupa 21.5. 2013 (tutkimuslupapäätös MV/51/05.04.01.02/2013).

Tutkimusmenetelmä

Röykkiöt paikannettiin karttojen avulla. Röykkiöiden säteilyn taso mitattiin kannettavalla säteilymittarilla siten, että sen ilmaisinpää asetettiin oletetulle löytöpaikalle ja mitattiin säteilyn annosnopeus. Työ tehtiin siten, että röykkiöistä avattiin maata lapiolla tai lastalla avattiin noin seitsemän senttimetrin kokoinen alue noin kolmen senttimetrin syvyydeltä. Mittarin ilmaisinpää asetettiin pystyyn tähän kohtaan ja suoritettiin mittaus (kuva 1). Tämän jälkeen kohta peitettiin. Kunkin tutkimuksen kohteena olevan röykkiön alueelta tehtiin kolme mittausta, joiden pohjalta arvioidaan määrityksen hajontaa. Kaikki röykkiöt dokumentoitiin valokuvaamalla.

Kuva 1. Kari Eskola ja Timo Muhonen mittaavat taustasäteilyä Valkeakosken Rapolassa.
Kuva Kristiina Mannermaa.

Tutkitut rökkiöt

Kaikki mitatut rökkiöt on kaivettu arkeologisesti ja sen jälkeen entisöity. Mittasimme säteilyn määrän seuraavista rökkiöistä:

Matomäen rökkiöt 5, 6 ja 7 ja Hirvikallion rökkiöt 18, 24, 25, 26 ja 27 (Kaivaus Jouko Voionmaa 1950, KM 12693)

Helsingissä 3.7. 2013

FT Kristiina Mannermaa

HY, Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos/arkeologia
Kristiina.mannermaa@helsinki.fi